

Historien om Kain och Abel – Del 3

Det här är den tredje och sista delen i serien om Kain och Abel. Liksom tidigare är det min översättning jag använder och man kan vända sig till www.urhistorien.com för att läsa mycket mer om detta och den övriga urhistorien.¹

I den förra artikeln lämnade vi Kain när han gick bort från HERRENS ansikte. Det som återstår är Kains släkttavla och en kort avslutning.

Det finns ett par intressanta saker att notera i släkttavlan. Den första frågan är vem grundade den första staden, var det Kain eller Henok?

Enligt nästan alla översättningar är det Kain.

Kain låg med sin hustru, och hon blev havande och födde Henok. Och Kain byggde en stad och kallade den Henok efter sin son. (SFB)

Men det är flera forskare som noterar att det inte är en självklarhet att det är Kain som byggde en stad. Man kan nämligen även översätta som jag gör:

*Och Kain umgicks med sin kvinna och hon blev havande och hon födde Chanoch
Och han blev en stadsbyggare Och man kallade stadens namn som sonens namn: Chanoch*

Kains fru måste vara en av Adam och Evas döttrar som inte ännu nämnts. Att sådana fanns nämns i 1 Mos 5:4. De bibliska berättelserna är inga moderna biografier där alla detaljer nämns. De är mycket komprimerade berättelser där det som är nödvändigt för berättelsen nämns medan annat lämnas bort.

Vem byggde då en stad? Översättningen ”stad” kan leda tankarna fel. Det hebreiska ordet *ir* kan beteckna en enkel bosättning som på något sätt är omgärdad. Men vem byggde staden, Kain eller Chanoch? För att dra rätt slutsats bör man jämföra med inledningen av kapitlet:

*Och mannen hade haft umgänge med Eva, sin kvinna
och hon blev havande och födde Kain
Och hon sa: ”Jag har format en man med HERRENS hjälp”
Och hon fortsatte genom att föda hans bror, Abel.
Och Abel blev en **vårdare** av hjorden medan Kain blev en **brukare** av marken*

Först nämns alltså sönerns namn och sedan följer deras yrken som anges med participformen. Participformen anger alltså yrket eller inriktningen i livet. Det är den form som används även här i släktlistan. Om författaren avsett berätta att en person ”byggde en stad” kunde författaren ha använt t.ex. berättarformen.²

¹ Jag publicerar också undervisning om urhistorien på min YouTube kanal.

² Imperfekt konsekutiv.

Frågan är då huruvida det är Kains nya yrke som är stadsbyggare eller är det sonen Chanoch som avses. I 1 Mos 4:2 angavs redan Kains yrke, med participformen, som ”brukare av marken”. Vid alla andra fall i kapitlet anges namnet på barnet först och sedan barnets yrke. I så fall är det Chanoch som är stadsbyggaren, inte Kain.³

Efter detta fortsätter släktlistan till den sjunde generationen efter Kain:

*Och föddes åt Chanoch Irad
Och Irad gav upphov till Mechujael
Och Mechujael gav upphov till Metushael
Och Metushael gav upphov till Lemech*

*Och han tog åt sig Lemech två kvinnor, namnet på den första var Ada och namnet på den andra var Tsilla
Och Ada födde Javal, han blev far till dem som bor i tält och har boskap
Och namnet på hans bror var Juval, han blev far till alla som spelar stränginstrument och flöjt
Och Tsilla, också hon, födde Tubal Kain, en smidare av alla föremål av koppar och järn
Och syster till Tubal Kain var Naama*

Man kan notera att författaren låter tre generationer uttryckas identiskt. Sedan kommer den sjunde generationen som exploderar i variation. För det första anges att Lemech har två kvinnor eller hustrur, det är samma ord i hebreiskan. Dessa namnges också varefter tre söner och en dotter presenteras. För sönerna anges även deras ”yrken” med hjälp av participformen i alla tre fall.

Man kan säga att Kains släktlista belyser kulturens och civilisationens framväxt framom enskilda individer. Informationen blir extra intressant om man beaktar andra kända texter.

Historien om Kain och Abel är unik, men släktlistor finns i litteratur från den antika främre orienten. Vad gäller beröringspunkter med Kains genealogi kan nämnas sumeriska texter. I dessa berättas om sju ”apkallu”, sju vise, som lär människorna bl.a. musikens ädla konst. De sju vise presenteras efter varandra, det är dock ingen släktlista. Fenicisk tradition nämner halvgudar som kom ner och lärde människorna tekniska och magiska förmågor.

Jämför man Kains släktlista med dessa innehåller den inga mytologiska element överhuvudtaget. Att vanliga människor anges som grundare av kulturella färdigheter är något som bjärt skiljer sig från den uppfattning som andra skrifter från området vittnar om. I dessa är det alltid gudar eller halvgudar som lär människorna kulturella eller tekniska färdigheter. Till skillnad från jämförelsematerialet betonar Kains genealogi det inommänskliga. Det var människan själv som utvecklade metallhantverk och musik utan hjälp av halvgudar. Utan kännedom om det utombibliska materialet är det svårt att inse det anmärkningsvärda i detta.

Notera även att det inte är Israels förfäder som ges äran för dessa framsteg, utan ättlingar till Kain! Det är en allmänmänsklig prestation som beskrivs och den förhärskar inte något specifikt folk, eftersom Kains ättlingar enligt urhistorien alla går under i floden.

³ Läs mer på www.urhistorien.com om detta intresserar.

Lemechs sång

Lemechs sång avslutar Kains genealogi. Den är vackert strukturerad och formulerad även om budskapet inte är upplyftande. Att sången är placerad direkt efter Lemechs tre söner, som ges äran för att ha fört kultur och civilisation framåt, säger kanske något om att en växande och blomstrande civilisation inte är en garanti för att allt står rätt till.

Först anges vem som talar till vem. Därefter följer två uttalanden som alla uppvisar parallellism. Alla tre gånger på varierat sätt:

Hör min röst ni Lemechs hustrur, ge akt på mitt tal!

Ja, En man dödar jag för mitt sår och en yngling för min skråma.

Ja, sjufalt hämnad blir Kain, men Lemech sjuttio och sju

Det crescendo som finns i Lemechs uttalande bör även noteras. En man för ett sår och en yngling för en skråma är inte synonyma uttryck utan innebär en intensifiering precis som den sista radens uttalande där sjufalt blir sjuttio och sju.

Avslutningen

Nu återstår endast avslutningen. Den är en tydlig återklang av inledningen av kapitlet och avslutningen utgör ett tydligt *inclusio* tillsammans med inledningen. Ett *inclusio* innebär att författaren använder liknande formuleringar i början och slutet av en enhet. Åhöraren förstår då att en enhet är slut.

Jag återger såväl inledningen som avslutningen för att tydliggöra detta.

Men mannen (haAdam) hade haft umgänge med Eva, sin kvinna.

Och hon blev havande och födde Kain

Och hon sa: Jag har format (kaniti) en man med HERRENS hjälp

...

Och Adam (Adam) umgicks åter med sin kvinna

och hon födde en son

och hon kallade hans namn: Shet:

För utsett (shat) åt mig har Gud en annan avkomma istället för Abel, för dödade honom Kain

Det kan knappast göras tydligare att de här verserna hör ihop. Men notera även de många små variationerna. T.ex. att i första meningen namnges Eva, men inte mannen och i slutet är det tvärtom. Då namnges Adam, men inte Eva. Att det är ordet *shat* som förklarar namnet Shet stöder tanken på att det är *kaniti* som ligger bakom namnet Kain.

För er som känner till dokumenthypotesen ber jag er notera att det är Guds personnamn JHVH som används i inledningen och det allmänna Gud i slutet. Detta borde innebära att de här verserna inte har något med varandra att göra utan kommer från olika källor. Så verkar det ju verkligen inte. Är ni intresserad av en analys där jag går igenom hur väl eller illa texten i urhistorien harmonierar med dokumenthypotesen kan ni söka min kanal på YouTube där jag har en spellista om detta.

Efter detta följer en sista vers som innebär en positiv avslutning av himmelens och jordens fortsatta historia:

*Och åt Shet, även honom föddes en son
och han kallade hans namn: Enosh
Vid den tiden började han åkalla HERRENS namn*

Med detta är den första ”toledoten” slut och det som följer är människans eller Adams fortsatta historia. Men med om det en annan gång.